Toetsingkader Garantie ten behoeve van deelname aan de Asian Infrastructure Investment Bank (AIIB)

Probleemstelling

1. *Wat is het probleem dat aanleiding is (geweest) voor het beleid? Is dit probleem nog actueel? Wat is de oorzaak van het probleem?*

   Er is momenteel een groot tekort aan financiering voor infrastructuurprojecten in Azie. Additionele financiering die nodig is om te investeren in infrastructuur, het financieringsgat, wordt geschat op USD1000-1500 miljard per jaar voor deze regio. De AIIB kan tegemoet komen aan de vraag naar financiering van opkomende economieën in de Aziatische regio

Rol van de overheid

2. *Waarom rekent de overheid het tot haar verantwoordelijkheid om het probleem op te lossen? En waarom ligt de verantwoordelijkheid op rijksniveau en bijvoorbeeld niet op decentraal niveau?*

   Nederland steunt door deelname, net zoals de andere aandeelhouders, het bevorderen van de economische ontwikkeling van de Aziatische regio, wat via onder meer handel een positief effect kan hebben op de Nederlandse economie. Deelname is tevens in het belang van de brede relatie met Aziatische partners en oprichter China. Investeren in deze relaties kan de positie van het Nederlandse bedrijfsleven in Azië ten goede komen en is ook vanuit politiek oogpunt belangrijk. Gezien het internationale karakter van de AIIB is deze taak belegd bij het Rijk en niet de decentrale overheden. Enkel landen kunnen lid worden van de AIIB.

3. *Is de regeling a) ter compensatie van risico's die niet in de markt kunnen worden gedekt en/of b) het instrument waarmee een optimale doelmatigheidswinst kan worden bewerkstelligd?*

   De AIIB bedient specifieke Aziatische projecten die in de huidige marktsituatie onvoldoende middelen tegen een redelijke prijs kunnen betrekken bij commerciële banken. Doordat de AIIB een internationale financiële instelling wordt met naar verwachting – op termijn – een AAA rating, kan zij tegen aantrekkelijke voorwaarden financiering aantrekken op de kapitaalmarkt en zo op grote schaal investeringen tot stand brengen met significante maatschappelijke en economische baten die anders niet tot stand waren gekomen, of tegen minder aantrekkelijke voorwaarden.

4. *Is er al een andere garantie/wet/regeling die de verplichting ex-/impliceert?*

   Nee.

Risico's en risicobeheersing

5. *Wat zijn de risico's van de regeling:*

   a. Wat is het totaalrisico van de regeling op jaarbasis? Kent de regeling een totaalplafond?

   Het Nederlandse aandeel in het *callable capital* (garantie) bedraagt USD 825 mln. (EUR 730 mln[1]). Dit is het totaalrisico van de regeling.

   b. Hoe staan risico en rendement van de regeling tot elkaar in verhouding? Is bekend wat de mogelijke effectiviteit van de betreffende risicoregeling is?

---

[1] Berekend met CEP euro-dollar wisselkoers 1,13

Het doel van de AIIB is het bijdragen aan het bevorderen van duurzame economische ontwikkeling, het creëren van welvaart en het verbeteren van infrastructuur connectiviteit in Azië door te investeren in infrastructuur en andere productieve sectoren. Vanwege de toekomstige *leverage* van de AIIB - de AIIB zal financiering aantrekken op de kapitaalmarkt - is het een relatief efficiënte en effectieve manier om dit te bereiken. De AIIB zal zich specialiseren in financieringsoperaties op gebied van infrastructuur, hieraan gerelateerde sectoren en het zal samenwerken met bestaande internationale financiële instellingen.

Het risico voor de Staat is gering vanwege het beleid van de bank. De AIIB zal opereren op basis van 'sound banking principles'. Daarnaast zal bij eventuele verliezen eerst worden ingeteerd op de voorzieningen die zijn getroffen, zoals gebruikelijk is bij een bank. Als deze genomen voorzieningen niet afdoende blijken te zijn, zal respectievelijk het netto inkomen, de reserves en ingehouden winsten worden aangesproken. Pas daarna zal het nog niet gestorte paid-in capital van lidstaten worden ingezet, met als laatste stap het inroepen van een deel van de garanties. Het is overigens nog niet eerder voorgekomen dat een vergelijkbare IFI niet aan zijn verplichtingen kan voldoen.

Het financieel rendement voor de Staat van de AIIB is nog onduidelijk omdat de bank nog niet operationeel is. Wel is in de oprichtingsartikelen van de bank opgenomen dat tenminste een keer per jaar de Raad van Gouverneurs vaststelt welk deel van het netto inkomen wordt toegewezen, na het treffen van een voorziening voor reserves, aan ingehouden winsten, en welke deel wordt verdeeld over de aandeelhouders. Een dergelijk besluit over de verdeling van het netto inkomen moet met een *supermajority* (minstens 75 procent van het totale stemgewicht) worden genomen. Het Nederlandse stemgewicht is 1,15%. Naar verwachting zal dividenduitkering de eerste jaren dat de bank operationeel is niet voorkomen.

c. Wat is de inschatting van het risico op waarschijnlijkheid, impact, blootstellingduur en beheersingsmate?

Het verstrekken van garanties gaat altijd gepaard met een risico. Dit risico zal bestaan totdat de garantie wordt opgeheven. De garantie kan worden afgeroepen door de AIIB op het moment dat de Bank niet meer aan haar financiële verplichtingen kan voldoen. In dit uiterste geval heeft het directe gevolgen voor de rijksuitgaven en het EMU-saldo (voor maximaal USD 825 mln). De kans dat dit gebeurt wordt echter als zeer klein aangemerkt. De optie om callable capital in te roepen is bij de IFI's nog nooit ter sprake geweest, zelfs niet in tijden van crises (bv. Azië-crisis of afgelopen financiële crisis). Het risico wordt ook geadresseerd door het nog op te stellen risicobeleid van de bank.

6. *Welke risicobeheersende en risicomitigerende maatregelen worden getroffen?*

   De AIIB zal opereren op basis van 'sound banking principles'. Het risicoraamwerk wordt later vastgesteld. Nederland zal nauw betrokken zijn bij het vaststellen van het risicobeleid.

7. *Heeft de minister door middel van de gekozen institutionele inbedding van de regeling, ook als deze op afstand wordt uitgevoerd, voldoende mogelijkheden tot beheersing van de risico's?*

   Nederland zal worden vertegenwoordigd in de Raad van Bewindvoerders en de Raad van Gouverneurs. Via de Raad van Bewindvoerders oefent Nederland invloed uit op de besluitvorming binnen de AIIB. Binnen de AIIB zal Nederland een kiesgroep vormen met andere niet-regionale landen. Op moment van schrijven is nog geen duidelijkheid over de definitieve samenstelling van de kiesgroep waarin Nederland onderdeel van uit zal maken. Zodra hier meer over bekend is, wordt uw Kamer hierover geïnformeerd.

   Via de Raad van Bewindvoerders heeft Nederland invloed op het risicobeleid van de Bank en daarmee de beheersing van de risico's. Het risicobeleid zal de komende maanden verder

worden uitgewerkt. Zodra hier meer over bekend is, wordt uw Kamer hierover geïnformeerd.

Vormgeving

8. *Heeft de regeling een meerwaarde boven een kasstroom of subsidie?*

   Door de combinatie van een beperkte storting via paid-in capital en een garantie kan de AIIB veel financiering aantrekken op de kapitaalmarkt en een grote leverage bereiken. Zou niet gekozen zijn om een groot deel van het kapitaal te verschaffen in de vorm van een garantie ('callable capital'), dan zou een (aanzienlijk) hoger kapitaal daadwerkelijk moeten worden inbetaald door de aandeelhouders. Dit zou leiden tot een verhoging van de nationale schuld, teneinde dezelfde hoge kredietwaardigheid van de Bank te verzekeren.

9. *Welke premie wordt voorgesteld en hoeveel wordt doorberekend aan de eindgebruiker? Hoe wordt de begrotingsreserve vormgegeven?*

   Noch voor het door ons inbetaalde noch voor het oproepbare kapitaal wordt door de aandeelhouders/lidstaten een vergoeding gevraagd, aangezien het kapitaal zonder winstbejag ten dienste van de gemeenschappelijke doelstellingen van de AIIB wordt gesteld. Rendementen op investeringen komen in eerste ten goede aan het eigen vermogen van de AIIB, welke tot de aandeelhouders, waaronder Nederland, behoort. Zie verder vraag 5b. Zou de AIIB ooit worden opgeheven dan zou dit kapitaal terugstromen naar de aandeelhouders. Net zoals bij andere vergelijkbare internationale garanties aan bijvoorbeeld het IMF wordt geen begrotingsreserve opgericht.

10. *Wordt een horizonbepaling gehanteerd (standaardtermijn is 5 jaar)?*

    Wegens het internationale karakter van de AIIB is geen einddatum aan deze garantieregeling verbonden. De garantieregeling zal alleen wijzigen indien de AIIB wordt opgeheven of als Nederland haar lidmaatschap van de AIIB opzegt.

11. *Wat zijn de uitvoeringskosten van de regeling?*

    Uitvoering van deze regeling aan Nederlandse zijde valt onder de reguliere werkzaamheden en past binnen de begroting van het ministerie van Financiën.

12. *Hoe wordt de informatie die nodig is om de evaluatie (periodiek en na afloop) van de regeling uit te kunnen voeren verkregen?*

    De informatie die nodig om de evaluatie van de garantie te kunnen uitvoeren wordt verkregen via jaarverslagen en jaarrekeningen van de bank.